

به نام خدا

دانشکده مهندسی کامپیوتر

مبانی و کاربردهای هوش مصنوعی ترم بهار ۱۴۰۲

تمرین چهارم

مهلت تحویل ۲۵ خرداد ۱۴۰۲ ساعت ۲۳:۵۵

A	B	C	P
+	-	-	0.2
+	-	+	0.05
+	+	-	0.1
+	+	+	0.2
-	-	-	0.25
-	-	+	0.05
-	+	-	0.1
-	+	+	0.05

سوال اول (۲۶ نمره)

با در نظر داشتن جدول توزیع توام مقابل، به سوالات زیر پاسخ دهید.

الف) رابطه میان توزیع توام^۱ و توزیع حاشیه ای^۲ چیست؟ این موضوع را با حذف دو متغیر تصادفی دلخواه از توزیع توام جدول نشان دهید. (۲ نمره)

ب) احتمالات شرطی^۳ زیر را محاسبه کنید. (۶ نمره)

$$P(A+|B+)$$

$$P(A+|B-, C+)$$

ج) توزیع شرطی زیر را حساب کنید. (با normalization trick). (۴ نمره)

$$P(A|C=+)$$

د) با روش inference by enumeration ابتدا هر یک از Query, Evidence, Hidden Variable را مشخص کرده و سپس مقادیر زیر را محاسبه کنید. (۱۰ نمره)

$$P(A|B+, C-)$$

$$P(A|B+)$$

ه) فایده مستقل فرض کردن دو متغیر در چیست؟ به بیان دیگر، دلیل آنکه به دنبال یافتن استقلال (شرطی یا غیر شرطی)

متغیر ها هستیم چیست؟ (۲ نمره)

¹ Joint distribution

² Marginal distribution

³ Conditional probability

و) هدف استفاده از شبکه های بیزین چیست؟ به بیان دیگر، استفاده از آنها چه تاثیری روی روند محاسبات دارد؟ (۲ نمره)

سوال دوم (۱۲ نمره)

در هر قسمت با توجه به فرض داده شده، عبارت مورد نظر را ساده کنید.

الف) فرض: $A \perp\!\!\!\perp B$

$$\sum_a P(a|B)P(C|a)$$

ب) فرض: $B \perp\!\!\!\perp C \mid A$

$$\frac{P(A)P(B|A)P(C|A)}{P(B|C)P(C)}$$

ج) فرض: $A \perp\!\!\!\perp B \mid C$

$$\frac{P(C, A|B)P(B)}{P(C)}$$

سوال سوم (۱۲ نمره)

صحیح و غلط بودن موارد زیر را با ذکر دلیل مشخص کنید.

الف) با دانستن $B \perp\!\!\!\perp C \mid A$ ، دو عبارت $\frac{P(A) P(B|A) P(C|A,B)}{P(C)P(B|C)}$ و $P(A \mid B,C)$ معادل اند.

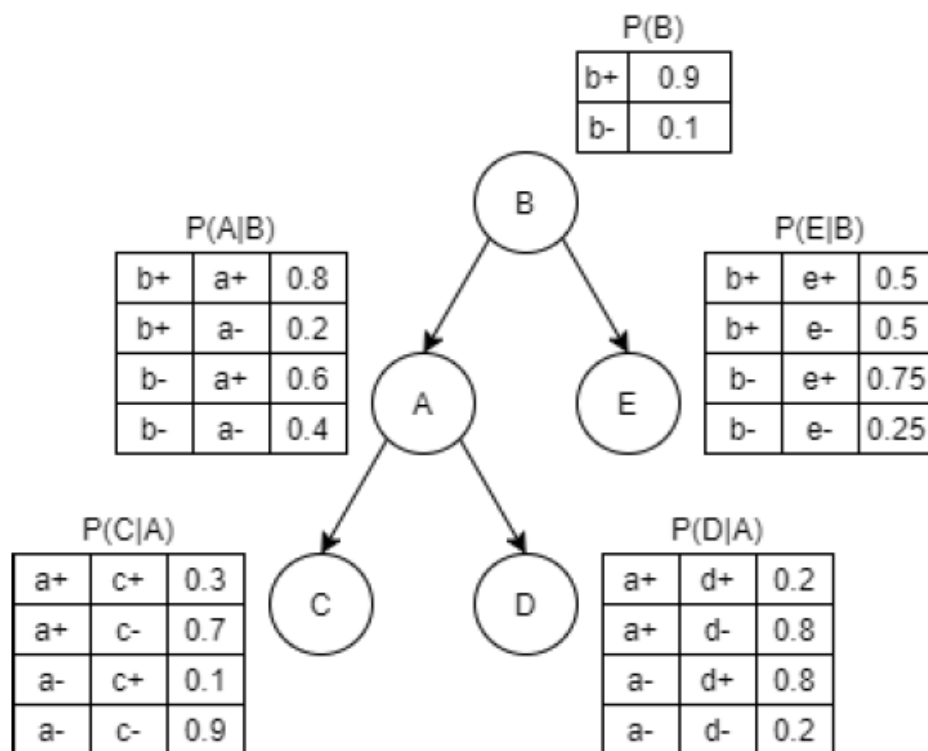
ب) با دانستن $A \perp\!\!\!\perp B \mid C$ ، دو عبارت $P(A \mid B, C) P(B \mid C)$ و $P(A \mid B,C)$ معادل اند.

ب) با دانستن $B \perp\!\!\!\perp C \mid A$ ، دو عبارت $P(A \mid C) P(C \mid B)$ و $P(A \mid B,C)$ معادل اند.

سوال چهارم (۱۶ نمره)

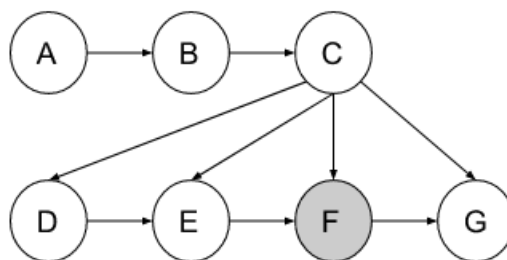
شبکه بیزی زیر و جداول احتمالات آن را در نظر بگیرید. احتمال $p(A \mid b+, c-)$ را با استفاده از دو روش

Enumeration , Elimination محاسبه کرده و تعداد محاسبات هر روش را بدست آورید.

سوال پنجم (۱۲ نمره)

برای شبکه بیز زیر کوثری $P(B, D|+f)$ داده شده است.

پس از در نظر گرفتن evidence، فاکتورهای زیر را در اختیار داریم:

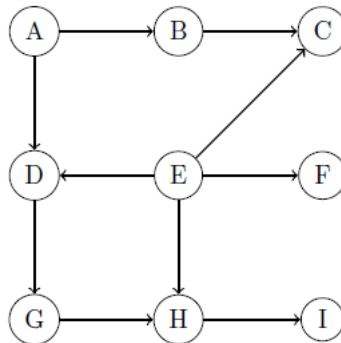
$P(A), P(B|A), P(C|B), P(D|C), P(E|C, D), P(+f|C, E), P(G|C, +f)$

الف) برای محاسبه پاسخ این کوثری می‌خواهیم variable elimination را با ترتیب از چپ به راست متغیرهای A, C, E, G اجرا کنیم. در هر مرحله فاکتورها و سائز آنها را مشخص کنید.

ب) توضیح دهید با استفاده از فاکتورهای به دست آمده از قسمت الف چگونه کوثری داده شده محاسبه می‌شود.

سوال ششم (۱۲ نمره)

صحیح و غلط بودن مواد زیر را با بررسی کامل مشخص کنید. (توضیحات کامل)

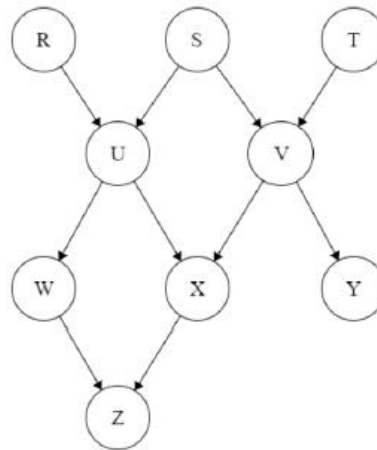

الف) $B \perp\!\!\!\perp E \mid F$

ب) $C \perp\!\!\!\perp G \mid A, I$

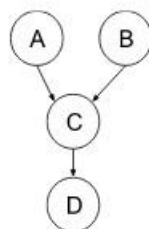
ج) با توجه به شکل زیر و با استفاده از **D-Separation** درستی یا نادرستی گزاره زیر را مشخص کنید. در صورت نادرست بودن، یک مسیر معتبر بین دو متغیر تصادفی بنویسید:

$W \perp\!\!\!\perp T \mid U, X, Z$

سوال هفتم (۱۰ نمره + ۵ نمره امتیازی قسمت ج)

شبکه بیز زیر را در نظر بگیرید:

A	$\mathbb{P}(A)$
+a	1/5
-a	4/5

B	$\mathbb{P}(B)$
+b	1/3
-b	2/3

A	B	C	$\mathbb{P}(C A, B)$
+a	+b	+c	0
+a	+b	-c	1
+a	-b	+c	0
+a	-b	-c	1
-a	+b	+c	2/5
-a	+b	-c	3/5
-a	-b	+c	1/3
-a	-b	-c	2/3

C	D	$\mathbb{P}(D C)$
+c	+d	1/2
+c	-d	1/2
-c	+d	1/4
-c	-d	3/4

الف) فرض کنید می‌خواهیم به کمک روش rejection sampling مقدار $P(+c|-a, -b, -d)$ را تخمین بزنیم. همه نمونه‌هایی که در محاسبه این احتمال استفاده خواهند شد را خط بزنید و مقدار تخمینی را به دست آورید.

$(-a, -b, +c, +d)$ $(+a, -b, -c, -d)$
 $(+a, -b, -c, +d)$ $(-a, +b, +c, +d)$
 $(-a, -b, +c, -d)$ $(-a, -b, -c, -d)$

ب) در روش likelihood weighting برای محاسبه $P(+c|-a, -b, -d)$ نمونه‌های زیر به دست آمده است. وزن هر نمونه را مشخص کنید و مقدار تخمینی احتمال را محاسبه کنید.

$(-a, -b, -c, -d)$
 $(-a, -b, +c, -d)$
 $(-a, -b, +c, -d)$

ج) در روش نمونه‌برداری Gibbs کدام ترتیب‌های تولید نمونه ممکن است رخ دهد؟ (امتیازی)

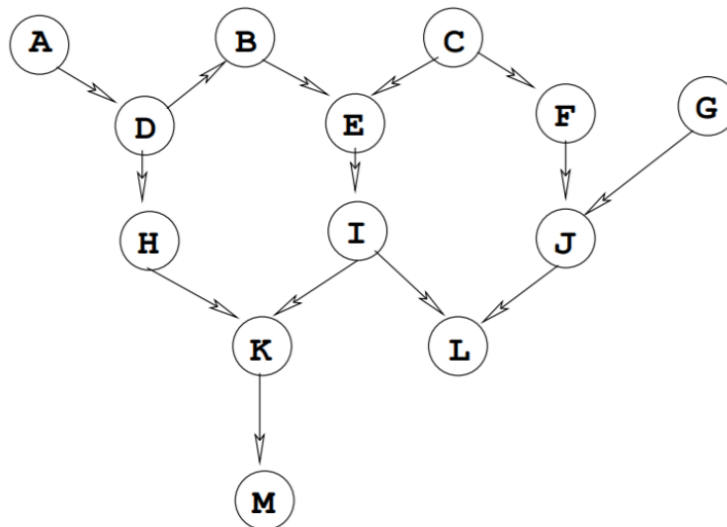
ترتیب ۳				
+d	-c	-b	-a	۱
-d	-c	-b	-a	۲
-d	-c	+b	-a	۳

ترتیب ۲				
+d	-c	-b	-a	۱
-d	-c	-b	-a	۲
+d	+c	-b	-a	۳

ترتیب ۱				
+d	-c	-b	-a	۱
+d	-c	-b	-a	۲
+d	+c	-b	-a	۳

سوال هشتم (۱۰ نمره امتیازی)

در شبکه بی‌زی زیر توضیح دهید اگر بخواهیم متغیرهای A و J مستقل باشند، کدام متغیرها باید مشاهده شوند.

توضیحات تکمیلی

- پاسخ به تمرین ها باید به صورت فردی انجام شود. در صورت مشاهده تقلب، برای همه ی افراد نمره صفر لحاظ خواهد شد.
- پاسخ خود را در قالب یک فایل PDF به صورت تایپ شده یا دست نویس (مرتب و خوانا) در سامانه کورسز آپلود کنید.
- فرمت نامگذاری تمرین باید مانند AI_HW4_9931099 باشد.
- در صورت هر گونه سوال یا ابهام از طریق ایمیل aispring1401@gmail.com با تدریس یاران در ارتباط باشید. همچنین خواهشمند است در متن ایمیل به شماره دانشجویی خود اشاره کنید.
- همچنین می توانید از طریق تلگرام نیز با آیدی های زیر در تماس باشید و سوالاتتان را مطرح کنید:
  - @marmar_kt
  - @Arriann
  - @Shafiei_Maryam
- ددلاین این تمرین ۲۵ خرداد ۱۴۰۲ ساعت ۲۳:۵۵ است و امکان ارسال با تاخیر وجود ندارد، بنابراین بهتر است انجام تکلیف را به روز های پایانی موکول نکنید.